

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра психології та педагогіки



ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Богдан КОРОБКО
2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА ТА МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ»

(назва навчальної дисципліни)

Підготовки	<u>Магістр</u> (назва ступеня вищої освіти)
Освітньої програми	<u>«Дошкільна освіта»</u> (назва освітньої програми)
Спеціальності	<u>A2 «Дошкільна освіта»</u> (код і назва спеціальності)

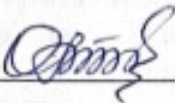
Полтава
2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогічна інноватика та методика формування компетентностей в дошкільній освіті» для здобувачів вищої освіти спеціальності А2 «Дошкільна освіта», другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Складена відповідно до освітньої програми «Дошкільна освіта», 2026 року.

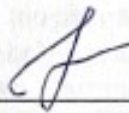
Розробник: Тур О.М. професор, професор кафедри психології та педагогіки, доктор педагогічних наук

Погоджено

Гарант освітньої програми  Оксана ТУР

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та педагогіки

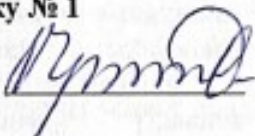
Протокол від «25» серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри психології та педагогіки  Леся КЛЕВАКА

«25» серпня 2026 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від «27» серпня 2026 року № 1

Голова навчально-методичної комісії  Віктор ЧЕРНИШОВ

«27» серпня 2026 року

© Тур О.М., 2026 рік

© Національний університет

імені Юрія Кондратюка, 2026 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Форма здобуття освіти
		денна
Кількість кредитів – 4	Галузь знань	Обов’язкова
Загальна кількість годин – 120		
Модулів – 1	Спеціальність <u>A2 Дошкільна освіта</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
		Семестр
		1-й
	Лекції	
Індивідуальне завдання – не передбачено.	Ступінь вищої освіти <u>магістр</u>	16 год.
		Практичні
		16 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		88 год.
		Індивідуальна робота:
		0 год.
		Вид контролю: екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 32/88

2. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Педагогічна інноватика та методика формування компетентностей в дошкільній освіті» є формування у майбутніх магістрів дошкільної освіти професійно-методичної та інноваційної компетентностей, необхідних для проектування компетентнісно орієнтованого освітнього середовища ЗДО, здійснення науково-методичного супроводу педагогічних кадрів та розроблення й упровадження інноваційних освітніх технологій і авторських методичних продуктів.

Протягом опанування курсу студенти повинні набути таких компетентностей

ІК. Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-5. Здатність працювати в команді.

КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.

КС-3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами.

КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення навчальної дисципліни є дисципліни, що формують основу підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

ПР 1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПР 2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.

ПР 4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

ПР 6. Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини.

ПР 9. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.

ПР 10. Володіти уміньми й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний порогів рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.

60 – 63	Е	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни «Педагогічна інноватика та методика формування компетентностей в дошкільній освіті» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

поточний контроль

- усне опитування
- виконання практичних робіт
- тестування

модульний контроль

- тестування

підсумковий контроль

екзамен

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Педагогічна інноватика в дошкільній освіті

Тема 1. Методологічні засади педагогічної інноватики в дошкільній освіті

Педагогічна інноватика як наукова галузь та її специфіка в закладі дошкільної освіти (ЗДО). Понятійно-категоріальний апарат: «інновація», «інноваційний процес». Закономірності розвитку інновацій від ідеї до системного масштабування.

Класифікація та структуризація інноваційних процесів у дошкільній освіті за масштабом, змістом і характером перетворень. Нормативно-правові та концептуальні засади оновленого Базового компонента дошкільної освіти як методологічної основи інновацій. Концептуальні орієнтири Державного стандарту: дитиноцентризм, суб'єкт-суб'єктна взаємодія, інклюзія. Візуалізація освітніх ліній і компетентностей за допомогою інструментів майндмешпінгу. Перелік та аналіз ризиків і можливостей реалізації стандарту в умовах варіативності освітнього середовища.

Інноваційна компетентність педагога як ресурс забезпечення якості освіти. Психолого-педагогічні бар'єри впровадження інновацій у колективах, феномен «опору змінам» та чинники його виникнення. Алгоритми діяльності керівника й методиста ЗДО щодо нівелювання психологічних бар'єрів. Роль магістра дошкільної освіти як агента змін та фасилітатора інноваційного розвитку.

Оцінка ефективності освітніх трансформацій. SWOT-аналіз готовності ЗДО до інноваційної діяльності та формулювання стратегічних цілей розвитку.

Порівняльний аналіз концепцій педагогічної інноватики в європейських системах дошкільної освіти (досвід Фінляндії, Німеччини та Швеції). Міжнародні стандарти аналітики й прогнозування інноваційних трансформацій в освіті (документи ЮНЕСКО та ОЕСР). Системний підхід до управління ризиками при масштабному впровадженні освітніх нововведень у мережу ЗДО. Філософія та методологія «управління змінами» в освітніх організаціях. Розвиток інноваційної сприйнятливості педагогів: фасилітація, експериментальні майданчики та інноваційні лабораторії. Правове регулювання дослідно-експериментальної діяльності в галузі дошкільної освіти України. Проектування методичного супроводу в ЗДО.

Практичне заняття 1

Тема 2. Концептуальний аналіз оновленого Базового компонента дошкільної освіти: компетентнісна парадигма

Структура, ключові смисли та концептуальний аналіз оновленого Державного стандарту дошкільної освіти. Компетентнісний підхід як провідний орієнтир сучасного освітнього процесу та сформована життєва компетентність як підсумковий результат освіти. Сутність та архітектура ключових і предметних компетентностей дитини дошкільного віку. Наскрізні вміння (критичне мислення, творчість, емоційний інтелект, співпраця) та інваріантна й варіативна складові стандарту як базис для формування особистісних новоутворень.

Специфіка переходу від предметно-центричного до інтегрованого навчання та подолання фрагментарності знань дітей. Методичні підходи до проектування освітнього середовища для стимулювання всіх видів компетентностей. Логіка побудови матриць інтеграції та моделювання наскрізних освітніх модулів. Практичне проектування тематичних днів і тижнів із гармонійним поєднанням різних видів дитячої діяльності. Способи підтримки дитячої ініціативності, суб'єктності та автономії в процесі проживання тематичних блоків. Методологія аналізу ефективності інтегрованого навчання та запобігання формальному об'єднанню предметного матеріалу.

Моніторинг, аналіз досягнення компетентностей та діагностика компетентнісного розвитку дитини без форсування її природного темпу. Роль педагога у створенні умов для досягнення дитиною обов'язкових результатів навчання, передбачених стандартом.

Командна взаємодія, взаємооцінювання та перехресне рецензування проєктів як інструменти конструювання гнучкого освітнього процесу.

Гене́за компетентнісного підходу в світовій дошкільній педагогіці: від концепцій Ж. Піаже до оновлених рамкових стандартів. Методика застосування рамки компетентностей 21-го століття (4К: Креативність, Критичне мислення, Комунікація, Колективна праця) у дошкільному віці. Формування та діагностика екологічної компетентності й еко-звичок у дітей за міжнародною програмою Есо-Schools. Соціально-громадянська компетентність дошкільника: методики формування демократичних цінностей та поваги до різноманіття. Технології формувального оцінювання в ЗДО без використання бальних чи змагальних систем. Формування фінансової та підприємливої компетентності у дітей старшого дошкільного віку.

Практичне заняття 2

Тема 3. Інтегрований підхід та крос-дисциплінарність у формуванні компетентностей

Теоретико-методичні засади інтегрованого підходу в дошкільній освіті. Інтеграція змісту освіти як основа цілісної картини світу дошкільника. Моделі та види інтеграції в сучасній дошкільній педагогіці. Синергія знань та узагальнення окремих методичних напрямів (мовленнєвого, математичного, природничого, художньо-естетичного) у єдину систему. Трансформація часткових методик у цілісні освітні технології. Роль ігрової діяльності як універсального інтегратора всіх освітніх ліній. Механізми запобігання дублюванню навчального матеріалу та формалізму в інтеграції.

Концептуальні засади STREAM-освіти як сучасної інноваційної технології та її формувальний вплив на дослідницькі й критичні здібності дитини. Специфіка поєднання природничих наук, технологій, читання/письма, інженерії, мистецтва та математики в єдиному освітньому контексті. Проєктування тематичних блоків, крос-дисциплінарних занять, сценаріїв, кейсів та STREAM-проєктів. Керівництво дослідницько-пошуковою діяльністю дітей і роль вихователя як фасилітатора. Фіксація та діагностика проявів дитячої допитливості, критичного мислення та креативності під час експериментування. Організація дослідницьких осередків у групі ЗДО: питання безпеки та дидактичного забезпечення. Використання засобів ТРВЗ (теорія розв'язання винахідницьких задач) у рамках реалізації STREAM-напряму.

Реджіо-педагогіка (Reggio Emilia Approach) як світова інноваційна модель глибокої міждисциплінарної інтеграції та дитячого проєктування. Освітня філософія та дидактичні матеріали Марії Монтесорі у світлі вимог сучасного компетентнісного стандарту. Методологія інтеграції мистецьких дисциплін у форматі STEAM/STEAM-Art: пластична анатомія, музична терапія та дизайн для дітей. Проєктування міжпредметного простору за методикою «Floorbooks» (інтерактивні альбоми спостережень та планування діяльності разом із дітьми). Феноменологічне навчання як інноваційна концепція пізнання навколишнього світу дошкільниками. Технології розроблення авторських інтегрованих парціальних програм для ЗДО.

Практичне заняття 3

Тема 4. Проєктування та реалізація інклюзивного освітнього середовища ЗДО

Сучасні концепції та нормативно-правові засади інклюзивної дошкільної освіти. Концепція Універсального дизайну в сфері освіти та принцип розумного пристосування простору і матеріалів без зниження якості розвитку дитини. Технології методичного супроводу дітей з особливими освітніми потребами (ООП). Нормативні вимоги, методичні аспекти розробки та практичні тонкощі складання Індивідуальної програми розвитку (ІПР) на основі конкретних практичних кейсів (нозологій). Адаптація та модифікація навчальних програм і освітнього матеріалу. Специфіка психолого-педагогічного керівництва розвитком дітей з ООП різного нозологічного профілю.

Моделі ефективної взаємодії, роль і функції кожного учасника Команди психолого-педагогічного супроводу (вихователя, асистента вихователя, практичного психолога, вчителя-логопеда, батьків). Подолання стереотипів та формування інклюзивної культури в дитячому й батьківському колективах. Методичні прийоми ефективної соціалізації дітей з ООП, формування соціально-громадянської компетентності в інклюзивній групі та партнерство з родинами. Інструменти моніторингу динаміки розвитку дитини в інклюзивній групі.

Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків (МКФ-ДП) у роботі педагога ЗДО. Застосування методів прикладної поведінкової терапії (АВА-терапія) та ТЕАССН-програми у роботі з дітьми з розладами аутистичного спектра. Сенсорна інтеграція (за Дж. Айрес) у ЗДО: організація сенсорних кімнат та розроблення сенсорних дієт для дітей із сенсорним захистом. Альтернативна та допоміжна комунікація (АДК/ААС): методика використання систем PECS, жестової мови та піктограм. Психолого-педагогічний супровід та технології консультування родин, які виховують дитину з ООП (профілактика батьківського вигорання). Тьюторство та асистентство в інклюзивній дошкільній освіті: межі компетенцій та правові стандарти.

Практичне заняття 4

Змістовий модуль 2. Методика формування компетентностей в дошкільній освіті

Тема 5. Методика формування особистісних, соціально-громадянських та емоційно-ціннісних компетентностей

Методологічні та нормативно-правові засади формування особистісної, соціально-громадянської та емоційно-ціннісної компетентностей за оновленим базовим компонентом ДО. Педагогічні технології розвитку суб'єктності, самосвідомості, автономії та здатності до саморегуляції поведінки дитини. Дидактико-методичні засади розвитку емоційного інтелекту (EQ), співпереживання та навичок ненасильницького спілкування. Виховання національно-патріотичних почуттів, активної громадянської позиції, поваги до прав людини та культурного різноманіття. Методичні інструменти формування навичок безпечної життєдіяльності та подолання дитячих тривожностей і психологічних травм засобами арт-терапії та гри. Технології методичного супроводу педагогів щодо гармонізації соціально-емоційного клімату в ЗДО. Практичний вимір розроблення безбальних карт спостереження за емоційним розвитком та алгоритмів розв'язання поведінкових конфліктів. Моделювання інтерактивних сесій для батьків із питань розвитку відповідальності дитини. Теоретичні концепції соціально-емоційного навчання у зарубіжних системах освіти. Генеза дитячої суб'єктності та «Я-концепції». Методологія гендерно-чутливого виховання та подолання стереотипів. Теоретичні засади медіаграмотності дошкільників. Концептуальні підходи до подолання деструктивної поведінки в дитячому колективі. Теоретико-методичний базис ознайомлення дітей із Конвенцією ООН про права дитини.

Практичне заняття 5

Тема 6. Методика формування мовленнєвої, комунікативної та читацького розвитку компетентностей

Трансформація змісту дошкільної лінгводидактики у контексті оновленого Державного стандарту. Дидактико-методичні засади розвитку зв'язного мовлення, звукової культури, збагачення словника та стимулювання мовленнєвої активності дітей. Методичні аспекти формування початкових навичок грамоти та читацької компетентності без передчасного шкільного навчання. Проблема білінгвізму, виховання мовного чуття та формування стійкої українськомовної ідентичності. Впровадження цифрових технологій, мультимедійних казок і мовленнєвих додатків у ЗДО. Специфіка методичного супроводу дітей із мовленнєвими порушеннями. Практикум із розроблення технологічних карт занять з елементами сторітеллінгу, мнемотехніки, театралізації та створення інтерактивного книжково-читацького осередку. Порівняльний аналіз традиційних і цифровізованих мовленнєвих

методик. Психолінгвістичні засади мовленнєвотворчості в сучасній лінгводидактиці. Нейропедагогічні технології стимулювання мовлення (кінезіологія, біоенергопластика, сенсорна інтеграція). Наукові підходи до формування фонематичного слуху як предиктора грамотності. Міжнародні моделі мовного занурення в умовах полікультурності. Теоретичні засади візуальної грамотності дошкільників. Методологічні критерії аналізу та оцінювання мовленнєвих монологів і наративів дітей.

Практичне заняття 6.

Тема 7. Методика формування пізнавально-дослідницької, природничо-екологічної та математичної компетентностей

Концептуальні підходи до формування логіко-математичної, пізнавально-дослідницької та природничо-екологічної компетентностей дошкільників. Трансформація викладання математичних уявлень у технологію розвитку критичного мислення та конструювання. Методичні засади організації пошуково-дослідницької діяльності, експериментування та моделювання в природі. Екологічна освіта для сталого розвитку, формування еко-звичок та дбайливого ставлення до довкілля. Ефективність застосування дидактичних матеріалів (блоків Дьєнеша, паличок Кюїзенера, геобордів, LEGO) та STREAM-технологій. Алгоритми психолого-педагогічного керівництва дослідницькою активністю вихованців. Практика конструювання дитячих дослідницьких лабораторій, складання кваліметричних карт оцінювання пізнавального розвитку та карт-підказок із відкритими запитаннями. Еволюція концепцій математичного розвитку у вітчизняній та зарубіжній педагогіці (М. Монтесорі, Ж. Піаже, Г. Альтшуллер). Нейропсихологічна методологія формування просторово-часових уявлень та квазіпросторового мислення. Міжнародний досвід реалізації принципів сталого розвитку. Концепція феноменологічного навчання у природничій освіті. Теоретико-методичні засади етноматематики та використання народного фольклору. Психолого-педагогічні джерела виникнення «математичної тривожності» та шляхи її профілактики.

Практичне заняття 7.

Тема 8. Методика формування художньо-естетичної, здоров'язбережувальної та рухової компетентностей: системи оцінювання та методичний супровід

Методичні засади формування здоров'язбережувальної, рухової та художньо-естетичної компетентностей дошкільників. Інтеграція видів образотворчого, музичного і театралізованого мистецтва та естетотерапевтичних технологій (казко-, арт-, музикотерапія). Сучасні підходи до збереження фізичного та ментального здоров'я дітей. Побудова комплексної системи моніторингу та формувального оцінювання компетентнісного розвитку вихованців без бальних і змагальних систем. Кваліметричні моделі та інструменти вивчення досягнень дітей. Моделювання цілісної системи методичного супроводу педагогічного колективу ЗДО в умовах освітніх трансформацій. Практичне розроблення уніфікованих карт моніторингу, річних планів методичної підтримки педагогів та публічний захист авторських парціальних програм чи рекомендацій. Теоретичні та історичні засади синтезу мистецтв у розвитку художньої культури дітей. Наукові підходи концепції Process Art (зосередження на процесі творчості). Психофізіологічні основи кінезіології та логоритміки у гармонізації здоров'я. Порівняльний аналіз міжнародних кваліметричних моделей і педагогічного аудиту якості освіти в ЗДО. Андрагогічні засади підвищення кваліфікації та організації неперервної самоосвіти педагогів. Концептуальні засади ментального здоров'я та психологічної стійкості в дошкільній галузі.

Практичне заняття 8.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Педагогічна інноватика в дошкільній освіті						
Тема 1. Методологічні засади педагогічної інноватики в дошкільній освіті	14	2	2			10
Тема 2. Концептуальний аналіз оновленого Базового компонента дошкільної освіти: компетентнісна парадигма	14	2	2			10
Тема 3. Інтегрований підхід та крос-дисциплінарність у формуванні компетентностей	14	2	2			10
Тема 4. Проєктування та реалізація інклюзивного освітнього середовища ЗДО	14	2	2			10
Разом за змістовим модулем 1	56	8	8			40
Змістовий модуль 2. Методика формування компетентностей в дошкільній освіті						
Тема 5. Методика формування особистісних, соціально-громадянських та емоційно-ціннісних компетентностей	16	2	2			12
Тема 6. Методика формування мовленнєвої, комунікативної та читацького розвитку компетентностей	16	2	2			12
Тема 7. Методика формування пізнавально-дослідницької, природничо-екологічної та математичної компетентностей	16	2	2			12
Тема 8. Методика формування художньо-естетичної, здоров'язбережувальної та рухової компетентностей: системи оцінювання та методичний супровід	16	2	2			12
Разом за змістовим модулем 2	64	8	8			48
Усього годин	120	16	16			88

9. Перелік питань для семінарських занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
Семінарські заняття не передбачені	-

10. Перелік питань для практичних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
Практичне заняття 1. Аналіз та проєктування інноваційної діяльності ЗДО в контексті оновленого Базового компонента 1. Оцінювання готовності закладу дошкільної освіти до реалізації оновленого Базового компонента: методологія та результати SWOT-аналізу. 2. Концептуальні карти ключових компетентностей дошкільника як інструмент візуалізації та проєктування освітнього процесу.	2

3. Психолого-педагогічні бар'єри впровадження освітніх інновацій у педагогічному колективі та шляхи їх подолання.	
Практичне заняття 2. Проєктування наскрізних освітніх модулів на основі компетентнісного підходу 1. Принципи побудови та дидактичний потенціал матриці зв'язку між освітніми лініями стандарту та наскрізними вміннями дитини. 2. Моделювання та презентація проєктів інтегрованих днів і тематичних тижнів для дітей різних вікових груп. 3. Критерії експертної оцінки та аналіз ефективності інтегрованих освітніх планів у сучасній дошкільній освіті.	2
Практичне заняття 3. Моделювання STREAM-проєктів для дітей дошкільного віку 1. Концептуальні засади та технологія проєктування STREAM-проєктів у дошкільній освіті з використанням кейс-методу. 2. Методика організації та алгоритм проведення дослідницько-пошукових занять із дошкільниками. 3. Критерії та показники оцінювання рівня залученості дітей, розвитку їхнього критичного та креативного мислення у STREAM-діяльності.	2
Практичне заняття 4. Моделювання інклюзивного простору та розробка програм супроводу дітей з ООП 1. Структура, етапи розробки та методичний супровід реалізації Індивідуальної програми розвитку (ІПР) дитини з особливими освітніми потребами. 2. Принципи універсального дизайну та стратегії адаптації і модифікації освітнього середовища групи ЗДО. 3. Специфіка командної взаємодії фахівців у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП та її родини.	2
Практичне заняття 5 Методика формування особистісних, соціально-громадянських та емоційно-ціннісних компетентностей 1. Теоретико-методологічні засади формування емоційного інтелекту та соціальної адаптації дітей дошкільного віку в сучасних технологіях дошкільної освіти. 2. Концептуальні підходи до виховання демократичних цінностей та навичок командної взаємодії у дошкільному дитинстві: тренінговий аспект. 3. Наукові підходи до діагностики та вимірювання результатів педагогічного впливу на соціально-особистісний розвиток дитини. 4. Науково-методичні засади розробки та експертизи рекомендацій для педагогів ЗДО щодо формування соціально-громадянських компетентностей.	2
Практичне заняття 6 . Методика формування мовленнєвої, комунікативної та читацького розвитку компетентностей 1. Концептуальні засади та методичні підходи до проєктування інтегрованих моделей мовленнєво-комунікативного розвитку дітей дошкільного віку. 2. Психолого-педагогічні можливості та ризики застосування мультимедійних ігор й ІКТ у процесі залучення дітей до художнього слова. 3. Інноваційні технології стимулювання дитячої мовленнєвої творчості та сторітеллінгу: науково-теоретичний аспект. 4. Методологія діагностики та порівняльного аналізу ефективності застосування сучасних мовленнєвих технологій у ЗДО.	2
Практичне заняття 7. Методика формування пізнавально-дослідницької, природничо-екологічної та математичної компетентностей 1. Сучасні концепції організації предметно-розвивального середовища для дитячого експериментування: вітчизняний та зарубіжний досвід.	2

2. Дослідницьке навчання як засіб інтеграції природничо-екологічного та логіко-математичного змісту освітності дошкільників: проблеми та перспективи. 3. Роль педагога у фасилітації дитячого пошуку: теоретичний аналіз методів активізації проблемно-пошукової діяльності. 4. Науково-методичні підходи до вимірюваності та об'єктивності оцінювання пізнавальних компетентностей у дошкільному дитинстві	
Практичне заняття 8. Методика формування художньо-естетичної, здоров'язбережувальної та рухової компетентностей: системи оцінювання та методичний супровід 1. Методика формування художньо-естетичної компетентності: аналіз інноваційних прийомів активізації образотворчої, музичної та театралізованої діяльності дітей. 2. Методика формування здоров'язбережувальної компетентності: науково-методичний аналіз технологій валеологічної освіти, загартування та стресостійкості. 3. Методика формування рухової компетентності: дидактичні засади проектування моторного розвитку, степ-аеробіки, фітбол-гімнастики та рухливих ігор. 4. Науково-методичний супровід: моделі підтримки педагогів щодо впровадження естетичних, здоров'язбережувальних та рухових технологій у ЗДО.	2
Усього годин	16

11. Перелік питань для лабораторних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
Лабораторні заняття не передбачені	-

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: формування навичок самостійної науково-дослідницької діяльності, поглиблення та систематизація теоретичних знань, розвиток критичного мислення та здатності до самоорганізації. Особливий акцент робиться на комплексному аналізі історичних та літературних джерел, компаративному аналізі провідних наукових концепцій, а також на генеруванні власних обґрунтованих висновків та розв'язанні складних дослідницьких чи практичних задач у професійній сфері.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- експертно-аналітична робота з джерелами;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри);
- підготовка до складання екзамену.

**Питання
для самостійного вивчення студентами**

№ п/п	Перелік питань	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Педагогічна інноватика в дошкільній освіті		
Тема 1. Методологічні засади педагогічної інноватики в дошкільній освіті		
1	Порівняльний аналіз концепцій педагогічної інноватики в європейських системах дошкільної освіти (досвід Фінляндії, Німеччини та Швеції).	2
2	Міжнародні стандарти аналітики та прогнозування інноваційних трансформацій в освіті (документи ЮНЕСКО та ОЕСР).	2
3	Системний підхід до управління ризиками при масштабному впровадженні освітніх нововведень у мережу ЗДО.	2
4	Філософія та методологія Change Management (управління змінами) в освітніх організаціях. Розвиток інноваційної сприйнятливості педагогів: фасилітація, експериментальні майданчики та інноваційні лабораторії.	2
5	Правове регулювання дослідно-експериментальної діяльності в галузі дошкільної освіти України.	2
Тема 2. Концептуальний аналіз оновленого Базового компонента дошкільної освіти: компетентнісна парадигма		
6	Гене́за компетентнісного підходу в світовій дошкільній педагогіці: від концепцій Ж. Піаже до оновлених рамкових стандартів. Методика застосування рамки компетентностей 21-го століття (4К: Креативність, Критичне мислення, Комунікація, Колективна праця) у дошкільному віці.	2
7	Формування та діагностика екологічної компетентності та еко-звичок у дітей за міжнародною програмою Eco-Schools.	2
8	Соціально-громадянська компетентність дошкільника: методики формування демократичних цінностей та поваги до різноманіття.	2
9	Формування фінансової та підприємливої компетентності у дітей старшого дошкільного віку (за програмою Aflatoun / Aflatot).	2
10	Технології формувального оцінювання (Formative Assessment) в ЗДО без використання бальних чи змагальних систем.	2
Тема 3. Інтегрований підхід та крос-дисциплінарність у формуванні компетентностей		
11	Реджіо-педагогіка як світова інноваційна модель глибокої міждисциплінарної інтеграції та дитячого проектування.	2
12	Освітня філософія та дидактичні матеріали Марії Монтессорі у світлі вимог сучасного компетентнісного стандарту.	2
13	Методологія інтеграції мистецьких дисциплін у форматі STEAM/STEAM-Art: пластична анатомія, музична терапія та дизайн для дітей.	2
14	Проектування міжпредметного простору за методикою "Floorbooks" (інтерактивні альбоми спостережень та планування діяльності разом із дітьми).	2
15	Феноменологічне навчання (Phenomenon-Based Learning) як інноваційна концепція пізнання навколишнього світу дошкільниками. Технології розробки авторських інтегрованих парціальних програм для ЗДО.	2
Тема 4. Проектування та реалізація інклюзивного освітнього середовища ЗДО		
16	Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків (МКФ-ДП) у роботі педагога ЗДО. Застосування методів прикладної поведінкової терапії (АВА-терапія) та ТЕАСН-програми у роботі з дітьми з розладами аутистичного спектра.	2
17	Сенсорна інтеграція (за Дж. Айрес) у ЗДО: організація сенсорних кімнат та розробка сенсорних дієт для дітей із сенсорним захистом.	2

18	Альтернативна та допоміжна комунікація (АДК/ААС): методика використання систем PECS, жестової мови та піктограм.	2
19	Психолого-педагогічний супровід та технології консультування родин, які виховують дитину з ООП (профілактика батьківського вигорання).	2
20	Тьюторство та асистентство в інклюзивній дошкільній освіті: межі компетенцій та правові стандарти.	2
Змістовий модуль 2. Методика формування компетентностей в дошкільній освіті		
Тема 5. Методика формування особистісних, соціально-громадянських та емоційно-ціннісних компетентностей		
21	Генеza та порівняльний аналіз концепцій соціально-емоційного навчання у зарубіжних системах дошкільної освіти.	2
22	Феноменологія дитячої суб'єктності: науково-теоретичні засади формування внутрішньої позиції та «Я-концепції» у старшому дошкільному віці.	2
23	Методологія критичного аналізу гендерно-чутливого виховання та подолання гендерних стереотипів у процесі соціалізації дошкільників.	2
24	Теоретичні засади медіаграмотності та критичного мислення як складників особистісної компетентності дітей дошкільного віку.	2
25	Концептуальні підходи до подолання деструктивної поведінки (агресія, булінг, ізоляція) в дитячому мікросоціумі ЗДО.	2
26	Правова компетентність та захист прав дитини: теоретико-методичний базис ознайомлення дошкільнят із Конвенцією ООН про права дитини.	2
Тема 6. Методика формування мовленнєвої, комунікативної та читацького розвитку компетентностей		
27	Психолінгвістичні засади мовленнєвотворчості: теорії мовленнєвої діяльності у сучасній лінгводидактиці дошкільця.	2
28	Нейропедагогічні технології стимулювання мовлення: теоретичні засади використання кінезіології, біоенергопластики та сенсорної інтеграції.	2
29	Наукові підходи до формування фонематичного слуху та мовленнєвого самоконтролю як предиктора успішного опанування грамоти.	2
30	Концепції раннього білінгвізму та полікультурного виховання: теоретико-методичний огляд міжнародних моделей мовного занурення (Immersion Education).	2
31	Аналіз витоків візуальної грамотності (Visual Literacy) та її роль у становленні читацької компетентності дошкільників.	2
32	Методологія оцінювання текстотворчої діяльності дітей: теоретичні критерії аналізу зв'язних монологічних висловлювань і наративів	2
Тема 7. Методика формування пізнавально-дослідницької, природничо-екологічної та математичної компетентностей		
33	Еволюція концепцій математичного розвитку у вітчизняній та зарубіжній педагогіці: порівняльний аналіз підходів М. Монтессорі, Ж. Піаже, Г. Альтшуллера.	2
34	Методологія формування просторово-часових уявлень та квазіпросторового мислення у дітей дошкільного віку з позицій нейропсихології.	2
35	Глобальна освіта для сталого розвитку (ESD — Education for Sustainable Development): міжнародний досвід реалізації принципів сталого розвитку в ЗДО.	2
36	Концепція феноменологічного навчання (Phenomenon-Based Learning) у природничо-екологічній освіті дошкільнят.	2
37	Теоретико-методичні засади розвитку етноматематики та використання народного математичного фольклору в дошкільлі.	2
38	Психолого-педагогічні джерела виникнення пізнавальних бар'єрів та «математичної тривожності» у дітей і шляхи їх профілактики	2

Тема 8. Методика формування художньо-естетичної, здоров'язбережувальної та рухової компетентностей: системи оцінювання та методичний супровід		
39	Теорія та історія синтезу мистецтв (музика, образотворче мистецтво, пластика, театр) у контексті розвитку художньо-естетичної культури дошкільників.	2
40	Науково-теоретичні засади концепції Process Art (зосередження на процесі, а не на результаті) у дитячому образотворчому самовираженні.	2
41	Психофізіологічні основи кінезіології та логоритміки як засобів гармонізації фізичного й психічного здоров'я дітей раннього і дошкільного віку.	2
42	Порівняльний аналіз міжнародних кваліметричних моделей (включаючи педагогічний аудит) оцінювання якості освітнього процесу в ЗДО.	2
43	Методологія проектування систем неперервної самоосвіти та андрагогічні засади підвищення кваліфікації педагогів дошкільної галузі.	2
44	Концепція ментального здоров'я та психологічної стійкості в освітній сфері дошкільної освіти: теоретичні аспекти.	2
	Разом	88

13. Індивідуальне завдання

Не передбачено планом

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, практичних, занять, індивідуальних та групових консультацій.

Під час проведення лекцій та/або практичних занять використовуються такі словесні методи, як розповідь і пояснення.

До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація.

- **інструменти, обладнання та програмне забезпечення дисципліни :**

✓ *платформа Moodle* для розміщення навчальних матеріалів, завдань, тестів та організації комунікації між викладачем і студентами;

✓ *мультимедійні проектори та екрани* для демонстрації презентацій, відеоматеріалів та інших візуальних матеріалів, що дозволяє зробити лекції більш наочними та динамічними;

✓ *програми для відеоконференцій: Zoom, Google Meet* для проведення (за виробничої необхідності) онлайн-лекцій, семінарів, практичних занять та консультацій;

- **методи навчання, які дозволяють формувати soft skills (наприклад, робота в команді, робота в малих групах, ділові ігри, дебати, квести, кейс-методи, дискусії тощо).**

✓ *робота в малих групах та командна робота*, що вимагає розподілу ролей, співпраці та взаємної відповідальності, розвиває навички комунікації, співробітництва та лідерства;

✓ *кейс-методи*, що передбачає аналізування реальних або змодельованих ситуацій, формує вміння приймати обґрунтовані рішення, аналізувати проблеми та знаходити ефективні шляхи їх вирішення.

✓ *ділові та рольові ігри*, зокрема моделювання ситуацій, що можуть виникнути в освітньому закладі.

✓ *дебати та дискусії*, що передбачають обговорення спірних питань з педагогіки, сприяють розвитку критичного мислення, навичок аргументації та публічних виступів, а також креативності, здатності до нестандартного мислення.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєннями студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому занятті.

Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять.

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни «Педагогічна інноватика та методика формування компетентностей в дошкільній освіті» за видами робіт

<i>Види робіт/контролю</i>	<i>Перелік тем</i>							
	<i>Тема 1</i>	<i>Тема 2</i>	<i>Тема 3</i>	<i>Тема 4</i>	<i>Тема 5</i>	<i>Тема 6</i>	<i>Тема 7</i>	<i>Тема 8</i>
	<i>Практичне заняття</i>							
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
<i>Опитування</i>	2	2	2	2	2	2	2	2
<i>Виконання практичних завдань</i>	2	2	2	2	2	2	2	2
<i>Виконання завдань самостійної роботи</i>	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>Тестування</i>	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>Модульний контроль (тестування)</i>				1				1
<i>Всього за темами</i>	6	6	6	7	6	6	6	7
<i>Екзамен</i>	50							
<i>Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни</i>	100							

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

<i>Бали для денної форми здобуття освіти</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
2	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
1	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
2	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
1	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, містить помилки та неточності, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,1 \times 10 = 1$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Оцінювання виконання завдань модульного контролю (тестування)

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,1 \times 10 = 1$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти результатами складання екзамену

Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1 завдання – тестування	0-20	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 20 = 20$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.
2, 3. питання макс. по 15 балів	15	Питання розкриті повністю, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	11-14	Питання розкриті, матеріал викладений у логічній послідовності, відповідь правильна або із незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння

		матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6-10	Питання розкриті в цілому, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	0-5	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при підсумковому контролі у вигляді екзамену 50 балів відведено на поточний контроль, а 50 балів – на підсумковий;

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином:

- робота на практичних заняттях (усні відповіді, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 балів.

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів. При тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є екзамен. Здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Тур О. Методичні рекомендації для практичних занять з дисципліни «Педагогічна інноватика та методика формування компетентностей в дошкільній освіті» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А2 «Дошкільна освіта»

Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2026 р. – 20с.

2. Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Педагогічна інноватика та методика формування компетентностей в дошкільній освіті» для студентів для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А2 «Дошкільна освіта» Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2026 р. – 20с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Братко М. В., Козир М. В. Педагогічна інноватика : навч.-метод. посібник. Київ : Київ. університет ім. Б. Грінченка, 2021. 272 с.

2. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2024. 352 с.

3. Зайцева Л. І. Формування математичної компетентності у дітей дошкільного віку : навч. посіб. Київ : СТАТУС, 2021. 296 с.

4. Інноваційні освітні технології : навч.-метод. посібник / упоряд. Л. М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.

5. Інноваційна педагогіка : навч.-метод. посіб. / О. І. Башкір, С. Т. Золотухіна, О. В. Попова [та ін.]; Київ : Інтерсервіс, 2025. 234 с.

6. Кулішов В. С. Педагогічна інноватика : методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з дисципліни. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 15 с.

7. Лапша В. В. Педагогічна інноватика : навч.-метод. посібник. Івано-Франківськ : НАІР, 2020. 360 с.

8. Моніторинг досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти : метод. посібник / упоряд. : Ветрова О. А., Гусенко І. В., Дрюн О. О. та ін. ; за заг. ред. Киричук Т. В., Куляк О. М., Шаповал Н. М. 2-ге вид., без змін. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 272 с.

9. Освітнє середовище закладу дошкільної освіти: технології проектування : навч.-метод. посібник / О. Д. Рейпольська, І. М. Гудим, Л. І. Зайцева, І. В. Луценко, В. О. Луценко, Г.Г. Цветкова ; за ред. О. Д. Рейпольської. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 222 с.

10. Теорія та методика дошкільної і початкової освіти / за заг. ред. О. В. Лобової, С. М. Кондратюк. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2023. 512 с.

11. Теорія та методика навчання мистецької освітньої галузі (музичне мистецтво) для змішаного навчання: навчально-методичний посібник / автор-уклад.: Т. В. Філімонова. – Миколаїв: Видавець Румянцева Г. В., 2022. – 149 с.

12. Цифрові технології в дошкільній освіті : метод. рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету дошкільної освіти / укладачі: Доценко С. О., Холтобіна О. У. Харків, 2022. Ч. 1. 152 с.

13. Innovative pedagogical approaches in early childhood education: global perspectives and digital transformation / ed. by M. Smith, E. Johansson. London : Routledge, 2023. 284 p.

14. OECD. Professional development for digital competencies in early childhood education and care. Paris : OECD Publishing, 2024. 86 p. (OECD Education Policy Perspectives).

15. Teaching professional competence in preschool education / L. Kozak, O. Popovych, V. Ivanova, L. Harashchenko, S. Teslenko. *Amazonia Investiga*. 2023. Vol. 12, no. 68. P. 112–122.

16. The Routledge handbook of digital media and technology in early childhood / ed. by C. Rowsell, R. Sefton-Green. 2nd ed. New York : Routledge, 2022. 340 p.

17. World Association of Early Childhood Educators. Global trends in early childhood education: innovation, equity, and competence-based learning : global report 2023. Washington : CE International, 2023. 64 p.

Допоміжна

1. Атрощенко Т. Соціально-громадянська компетентність дитини-дошкільника: до сутності поняття. *Соціальна робота: виклики сьогодення* : зб. наук. пр. за матеріалами XII Міжнар. наук.-практ. конф. (25–26 трав. 2023 р.). Тернопіль, 2023. С. 52–54.
2. Барна Х. В. Характеристика технології складання інтелектуальних карт в освітньому просторі дошкільного навчального закладу. *Педагогічні науки* : зб. наук. пр. Херсон, 2016. Вип. 73. С. 131–136.
3. Волинець Ю., Стаднік Н. Дослідницькі уміння майбутніх дошкільних педагогів: сутність та класифікація. *Problemas y perspectivas de la aplicación de la investigación científica innovadora* : Colección de documentos científicos «ЛОГОС» con actas de la Conferencia Internacional Científica y Práctica (Panamá, 11 de octubre de 2021). Panamá-Vinnysia : Centro de Estudios Estratégicos & European Scientific Platform, 2021. С. 155–156.
4. Гавриш Н. В. Літературний проєкт у дитячому садку: три акценти для педагога. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. Електронний журнал Цифрового видавництва Експертус. 2025. № 2. С. 28–30.
5. Гавриш Н. В. Формування навичок, орієнтованих на сталий розвиток, як показника соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)*. 2024. № 12(46). С. 189–200.
6. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проєкту В. О. Огнев'юк ; авт. кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, В. М. Вертутіна [та ін.] ; наук. ред. Г. В. Беленька. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 440 с.
7. Еволюційні процеси в галузі дошкільної освіти: інноватика, досягнення, перспективний досвід : зб. матеріалів I Всеукр. Інтернет-конф. викладачів, студентів, аспірантів та молодих вчених (м. Маріуполь, 27 листоп. 2020 р.) / за заг. ред. О. Г. Брежневої, С. І. Макаренка. Маріуполь : МДУ, 2020. 225 с.
8. Загородній І. М. Інтеграція художньої літератури і гри у процесі формування соціально-громадянської компетентності в дітей старшого дошкільного віку. *Інформаційне забезпечення національно-патріотичного виховання в контексті цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології* : збірник матеріалів (тез доп.) / [редкол. О. П. Лучанінова (голова), Я. В. Пилипчук, С. С. Рашидова, Г. В. Міськов, О. В. Углова ; упоряд. О. П. Лучанінова ; під. ред. Н. М. Василенко]. Київ, 2025. С. 76–78.
9. Заремба Л., Мельник І. Ключові параметри функціонування освітньо-розвивального середовища ЗДО. *Acta Paedagogica Volyniensis*. 2022. № 4. С. 16–22.
10. Інноваційні процеси в дошкільній освіті: теорія, практика, перспективи : зб. наукових праць : в 2-х ч. / за заг. ред. О. О. Максимової, М. А. Федорової. Житомир : ФОП Левковець, 2022. Ч. 1. 245 с.
11. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі : колективна монографія / за заг. ред. Г. Л. Єфремової. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. 444 с.
12. Іщенко Л. В., Підлипняк І. Ю. Формування логіко-математичної компетентності дітей дошкільного віку засобами ейдетики. *Psychology and pedagogy as sciences for the development of the cultural potential of modern society* : Scientific monograph. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2022. P. 148–194.
13. Козак Л. В. Характеристика сучасних форм організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти. *Інноватика у вихованні*. 2020. Т. 1, № 12. С. 49–57.
14. Комашко К. В., Шульга Л. М. Науково-теоретичні засади проблеми формування соціально-громадянської компетентності дітей старшого дошкільного віку засобами ІКТ. *Молодий вчений*. 2023. № 11(123). С. 62–68.
15. Освітня програма підвищення кваліфікації вихователів закладів дошкільної освіти «Розвиток базових компетентностей сучасного дошкільника» / Комунальний заклад Львівської

обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», Кафедра педагогіки. Львів, 2024. 10 с.

16. Пірунова Г. О., Курінна А. Ф. Формування сенсорно-пізнавальної компетентності дітей молодшого дошкільного віку засобами інноваційних технологій. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2024. № 95. С. 30–34.

17. Пукас І. Л. Основи саморозвитку професійної компетентності майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти : монографія. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 134 с.

18. Тур О.М. Впровадження елементів STEAM-освіти у процес професійної підготовки майбутніх вихователів ЗДО // Академічна й університетська наука: результати та перспективи : Збірник тез за матеріалами XVIII Міжнародної науково-практичної конференції (09-12.12.2025). Полтава : НУПП імені Юрія Кондратюка, 2025. С.126-127.

19. Тур О. Інноваційні методи стимулювання креативності та критичного мислення у дітей старшого дошкільного віку // Дошкільна освіта в сучасному освітньому просторі: актуальні проблеми, досвід, інновації : матеріали доп. III Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 23 квіт. 2026 р.) [електронне видання] / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди ; редкол.: Ю.Д. Бойчук (голов.ред.) та ін. Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2026. С.129-135.

20. Тур О. Методика використання арт-терапевтичних технологій для розвитку емоційного інтелекту та здоров'язбережувальної компетентності дошкільників // Інновації в дошкільній освіті: теорія, досвід, перспективи: збірник III Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції з міжнародною участю (20 травня 2026 року, Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради). Луцьк.

21. Тур О.М. Проектна діяльність як чинник формування пізнавальної активності дітей старшого дошкільного віку // Сучасне дошкілля: актуальні проблеми, досвід, перспективи розвитку : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, м. Ніжин, 22 квітня 2026 року / за заг. ред. С. І. Матвієнко. – Ніжин: НДУ ім.М. Гоголя, 2026. – С.176-180.

22. Тур О., Колісник А. Педагогічні умови як чинник ефективної реалізації STEM-освіти в ЗДО // Молодіжна наука: інновації та глобальні виклики : Збірник тез за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених. Полтава : НУПП імені Юрія Кондратюка, 2025. С.407-409.

23. Тур О., Тумановська А. Компетентнісний підхід у підготовці вихователя як запорука ефективності дошкільної освіти // Актуальні питання дошкільної освіти : матеріали міжвузівської науково-практичної онлайн-конференції, присвяченій 105 річниці КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» (20.11.2025, м.Харків). Харків, ХГПА. С.30-33.

24. Шкляєва Г., Бровата О., Дорошенко Т. Педагогічні умови виховання моральності дошкільників: інноваційний погляд. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Педагогіка. Психологія»*. 2024. Вип. 5. С. 196–202.

25. Шульга Л. М. Формування соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку в сучасних умовах. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2023. № 4(48). С. 138–143.

19. Інтернет-ресурси

Сторінка курсу на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=7765>

1. Про затвердження Державного стандарту дошкільної освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.11.2025 № 1557. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1557-2025-п#Text>

2. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) : затверджено наказом МОН України від 12.01.2021 № 33. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0033729-21#Text>

3. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>

4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
5. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
6. Про дошкільну освіту : Закон України від 06.06.2024 № 3788-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20>.

Неформальна освіта

7. Тележкіна О. Створення привабливого освітнього простору: практика застосування цифрових інструментів : курс підвищення кваліфікації. Освітній проект «На Урок». URL: <https://naurok.com.ua/learn/stvorenniya-privablivogo-osvitnogo-prostoru-praktika-zastosuvannya-cifrovih-instrumentiv-58>
8. Замелюк М. Формування творчої особистості дитини в закладі дошкільної освіти : курс підвищення кваліфікації. Освітній проект «На Урок». URL: <https://naurok.com.ua/learn/formuvannya-tvorcho-osobistosti-ditini-v-zakladi-doshkilno-osviti-20>
9. Як навчати супергероїв 2.0 : онлайн-курс. EdEra. URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/7054>
10. Сучасні технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в освітньому просторі : курс підвищення кваліфікації. Всеосвіта. URL: <https://vseosvita.ua/course/suchasni-tekhnologii-psykholoho-pedahohichnoho-suprovodu-ditei-z-osoblyvymy-osvitnimy-potrebamy-v-osvitnomu-prostori-3769.html>